

Rapport Baankans

Zoetermeer, mei 2025

samenwerking
beroepsonderwijs
bedrijfsleven
maakt werk van praktijkleren

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Wat is de baankans?	5
1.1 Voor welke opleidingen wordt de baankans bepaald?	6
2. De baankans	8
2.2 Prognose voor de toekomst	9
3. De vraag naar mbo-schoolverlaters	11
3.1 De vraag naar mbo-schoolverlaters in 2024	11
3.2 Verwachte ontwikkeling van de vraag naar mbo-schoolverlaters	13
4. Het aanbod van werkzoekenden op mbo-niveau	14
4.2 Het huidige en toekomstige aanbod van mbo schoolverlaters	14
Bijlage 1 Hoe wordt de baankans bepaald?	17
Bijlage 2 Kwalificaties waarvoor in 2024 baankansen zijn berekend op basis van geclusterde gegevens	21
Bijlage 3 Overzicht baankansen per sectorkamer	22

Samenvatting

In dit rapport beschrijven we de baankansen voor mbo'ers die in 2024 hun diploma hebben behaald. De baankans wordt bepaald door de verhouding van de vraag naar gediplomeerde schoolverlaters met een specifieke opleiding in een bepaald jaar en het aanbod van gediplomeerde schoolverlaters met die opleiding. De resulterende baankans vertalen we naar een tien-puntsschaal. Daarnaast tonen we of de baankans de komende vijf jaar stijgt (pijl omhoog), gelijk blijft (=teken) of daalt (pijl omlaag)

Publicatie voor studenten

Op de website van KiesMBO (www.kiesmbo.nl) staat de baankans voor individuele opleidingen. Het laat de kans op een baan zien, in het verlengde en op het niveau van de opleiding¹, voor beginnende mbo-studenten direct na het behalen van hun diploma. De baankans wordt elk jaar geactualiseerd. Deze publicatie geeft aan wat de baankans is voor studenten die in 2024 hun diploma hebben behaald, en biedt inzicht in de verwachting voor de baankans in 2028.

De baankans is op Kiesmbo zichtbaar in een blokje dat draait.

Figuur 1 Visualisatie op Kiesmbo voor Baankans allround medewerker productietechniek op KiesMBO, voor en achterkant blokje

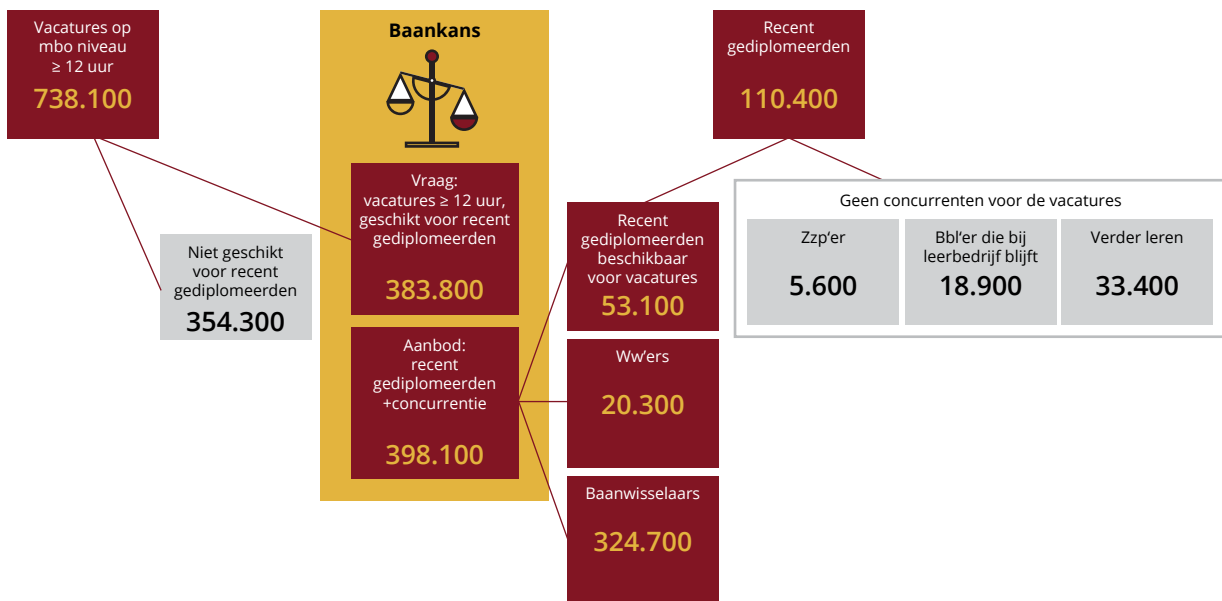
Bron: SBB

In schooljaar 2024-2025 stonden ruim 465.000 studenten bij een mbo-opleiding ingeschreven. Van hen volgde 70% een bol-opleiding, de rest een bbl-opleiding. Op de volgende pagina is te zien uit welke onderdelen de Baankans is opgebouwd. Onderaan de pagina staat in twee figuren voor zowel bol als bbl weergegeven hoeveel procent van de **opleidingen** een bepaalde baankans heeft gekregen, en hoeveel procent van de **gediplomeerden** opleidingen hebben gevolgd met een bepaalde baankans.

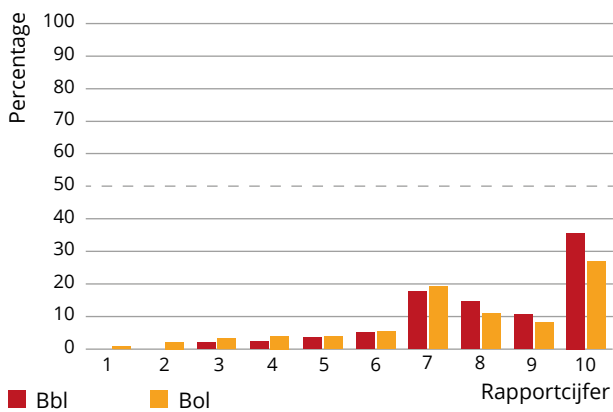
¹ De technische benaming voor een opleiding is 'kwalificatie'.

Figuur 2 **Overzicht opbouw baankans**

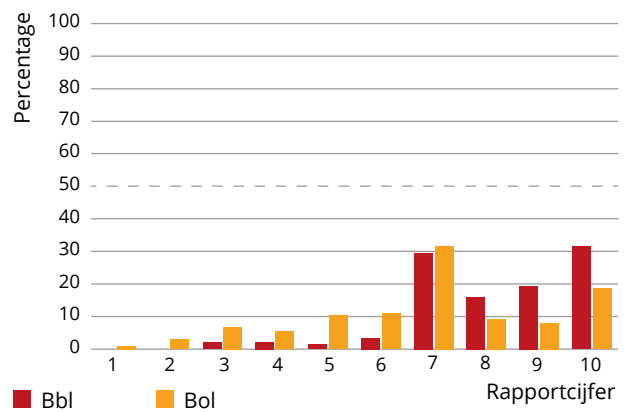
Alle sectoren	
Totaal aantal kwalificaties	428
• waarvan bbl	357
• waarvan bol	334

Percentage kwalificaties per baankans per leerweg

Percentage gediplomeerden per baankans per leerweg

1. Wat is de baankans?

Eén van de taken van SBB is om feiten en cijfers over de aansluiting van het middelbaar beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt te leveren. Een belangrijk onderdeel hiervan is de baankans voor recent gediplomeerde schoolverlaters. Het voornaamste doel van de baankans is om de mogelijkheden van een recent gediplomeerde mbo-schoolverlater op de arbeidsmarkt in beeld te brengen: hoe makkelijk of moeilijk is het om een baan te vinden die past bij de gevolgde beroepsopleiding? En hoe makkelijk of moeilijk zal dit naar verwachting zijn over vijf jaar? De baankans maakt onderdeel uit van de toekomstgerichte arbeidsmarktinformatie van SBB.

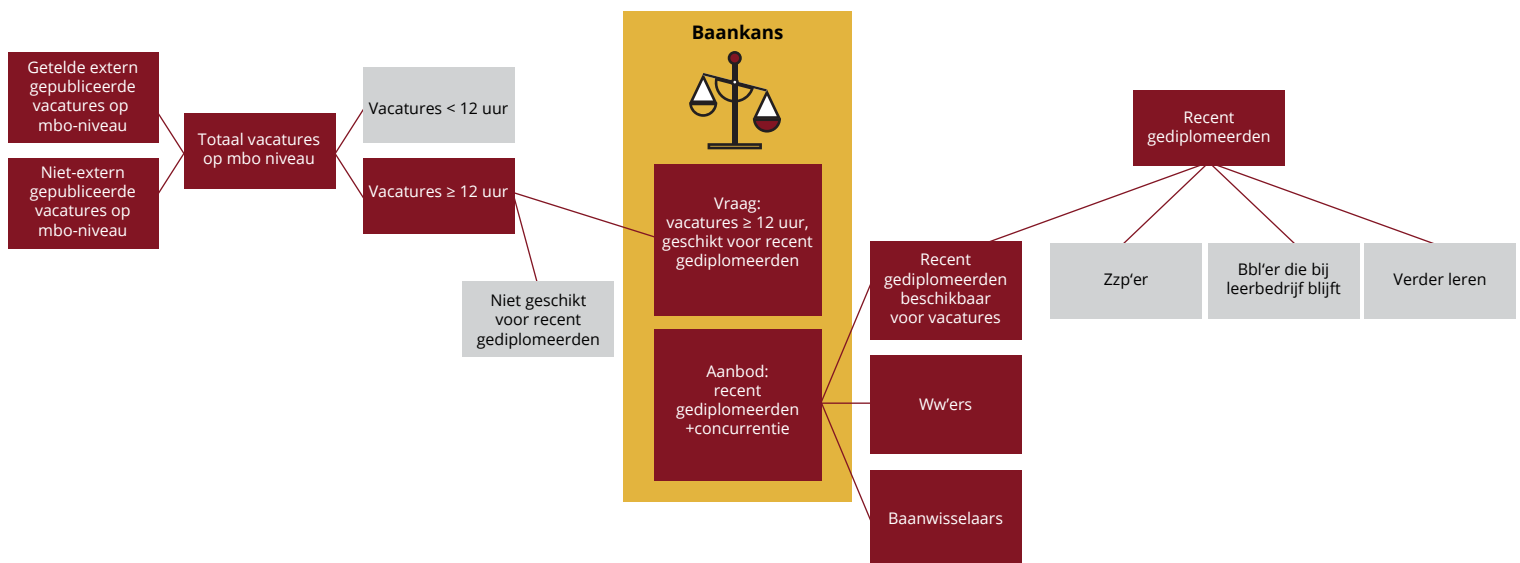
De baankans is zowel voor studenten, voor scholen als voor het bedrijfsleven relevant:

- Het helpt studenten bij het kiezen van een mbo-opleiding.
- Het geeft scholen informatie over de behoefte van de arbeidsmarkt aan recent gediplomeerden.
- Het bedrijfsleven heeft met de baankans een indicatie of er voldoende mbo-gediplomeerden op de arbeidsmarkt beschikbaar komen.
- Ook voor UWV, gemeenten, overheden, beleidsmakers en overige stakeholders is inzicht in de baankans relevant.

De baankans toont op een schaal van 1 (uiterst moeilijk) tot 10 (uiterst makkelijk) het gemak waarmee de huidige gediplomeerden een baan vinden op het niveau van – en in het verlengde van – hun opleiding. Ook wordt door middel van een pijl weergegeven hoe we verwachten dat de Baankans zich zal ontwikkelen over 5 jaar; stijgen, dalen of gelijk blijven.

SBB publiceert de baankans jaarlijks als onderdeel van de toekomstgerichte arbeidsmarktinformatie mbo. Naast de baankans betreft dit ook het verhaal van de sector². Deze gegevens worden op de website van KiesMBO (www.kiesmbo.nl) gebruikt om informatie te bieden over de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Studiekeziers kunnen deze informatie gebruiken bij het maken van een keuze voor een (vervolg)opleiding. Daarnaast is de baankans onderdeel van de studiebijsluiter die scholen publiceren op hun opleidingspagina's. Ook wordt de baankans gepubliceerd in de Atlas mbo en arbeidsmarkt (Arbeidsmarkt (s-bb.nl)). Omdat de arbeidsmarkt regionaal sterke verschillen kan vertonen, presenteren we in de Atlas naast de landelijke baankansen, ook regionale kansen. In 2025 wordt een nieuwe rapportage ontwikkeld: De Regionale Atlas mbo en arbeidsmarkt. In deze Atlas presenteren we gegevens vanuit een regionale insteek.

Figuur 3 Model Baankans

Bron: SBB

² In het verhaal van de sector kan de sector de kwantitatieve gegevens over de arbeidsmarkt aanvullen met inhoudelijke arbeidsmarktinformatie die belangrijk is voor de studiekezieser.

In de baankans komt de verhouding tussen de huidige vraag naar- en aanbod van mbo'ers tot uiting. De vraag en het aanbod worden op basis van verschillende databronnen berekend. Deze behandelen we elk afzonderlijk in hoofdstuk 3 en 4.

In bijlage 1 beschrijven we in detail hoe de methodiek in elkaar steekt.

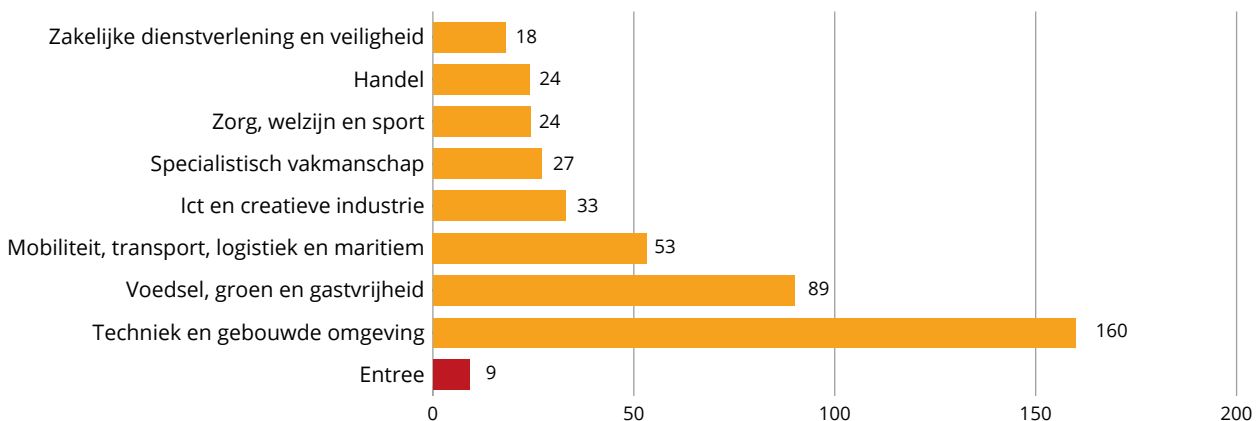
NB Rekenkundige modellen vormen een vereenvoudigde weergave van de werkelijkheid, omdat ze complexe systemen terugbrengen tot wiskundige formules en aannames. In de praktijk betekent dit dat bepaalde variabelen worden genegeerd of vereenvoudigd om het model hanteerbaar te maken. Hierdoor kunnen modellen nuttige inzichten bieden en voorspellingen doen, maar ze zullen nooit de volledige realiteit exact weerspiegelen. Onvoorziene factoren, onzekerheden en dynamische veranderingen in de echte wereld maken dat elk model slechts een benadering is.

1.1 Voor welke opleidingen wordt de baankans bepaald?

In het centraal register beroepsopleidingen worden alle (door de minister van OCW) goedgekeurde opleidingen bijgehouden. Deze opleidingen worden kwalificaties genoemd, en elke kwalificatie heeft zijn eigen opleidingscode. Dit register verandert continu. Elk jaar komen er nieuwe opleidingen bij en kunnen er opleidingen verwijderd worden die niet meer worden gegeven. Als de inhoud (en exameneisen) van een opleiding sterk verandert, dan wordt de veranderde opleiding als een nieuwe opleiding gezien (met een bijbehorend nieuwe opleidingscode). We passen de lijst van opleidingen waarvoor de baankans wordt bepaald daarom jaarlijks aan.

Mbo-studenten kunnen in het studiejaar 2024/2025 kiezen uit 437 verschillende opleidingen (inclusief 'Entree'). Deze opleidingen zijn verdeeld over 9 sectoren. Binnen sectorkamers (overlegplatforms) maken onderwijs en bedrijfsleven afspraken over de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt voor de opleidingen die onder hun sector vallen. Figuur 4 toont deze 9 sectorkamers en het aantal opleidingen dat er onder valt. Het aantal opleidingen varieert per sectorkamer, van 9 opleidingen voor de sectorkamer 'Entree' tot 160 opleidingen voor de sectorkamer 'Techniek en gebouwde omgeving'.

Figuur 4 Aantal opleidingen naar sectorkamer

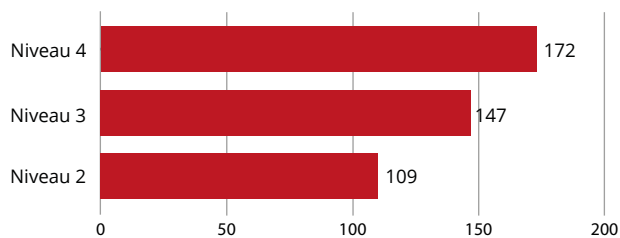

Bron: SBB

We bepalen de baankans voor alle opleidingen die resulteren in een startkwalificatie. Dit zijn de opleidingen op mbo-niveau 2, 3 of 4. Voor 2024 hebben we voor 428 verschillende opleidingen de baankans in kaart gebracht. Opleidingen op niveau 1 (de entreekwalificaties) leiden niet tot een startkwalificatie op, maar bereiden studenten voor op een vervolgopleiding op niveau 2. Voor opleidingen op niveau 1 (sectorkamer Entree) bepalen we de baankans daarom niet. Mbo-opleidingen op niveau 4 zijn in de meerderheid.

Figuur 5 Aantal opleidingen waarvoor de baankans is bepaald, naar niveau

Bron: SBB

2. De baankans

2.1 De baankans in tien niveaus

Meer dan de helft van de bbl-opleidingen heeft een baankans met de waarde 10

Opleidingen kunnen in verschillende leerwegen worden gevolgd. Sommige opleidingen hebben slechts in een leerweg studenten, er zijn ook opleidingen die in zowel bol als bbl studenten hebben. Als een opleiding in een van de leerwegen niet wordt aangeboden, is de baankans voor die betreffende leerweg niet bepaald.

14% Van de bol-baankansen is een 5 of lager. Vorig jaar was dit nog 9%. Een derde van de opleidingen

krijgt een baankans 10. Dit is beduidend lager dan vorig jaar (47%). De baankansen voor bbl opleidingen zijn – net als vorig jaar – over het geheel genomen wat hoger dan voor de bol opleidingen. Toch is ook bij bbl het percentage opleidingen met baankans 10 gedaald, namelijk van 56% naar 41%.

Per opleiding gezien is de bbl kans per definitie gelijk of hoger dan de bol-baankans. Een groot aantal opleidingen die een bbl-baankans 10 hebben, wordt niet aangeboden in de bol-variant.

Tabel 1 Aantal opleidingen met genoemde baankans

Baankans	2023		2024	
	% bol opleidingen	% bbl opleidingen	% bol opleidingen	% bbl opleidingen
1	2%	0%	0%	0%
2	0%	0%	2%	0%
3	2%	1%	3%	1%
4	2%	0%	4%	2%
5	3%	3%	4%	3%
6	4%	4%	6%	5%
7	17%	10%	24%	20%
8	13%	14%	13%	16%
9	11%	11%	9%	12%
10	47%	56%	33%	41%

Bron:SBB

Ruim driekwart van de gediplomeerde mbo-studenten volgde een opleiding met een baankans van 7 of hoger

Niet elke opleiding heeft evenveel studenten, het is daarom relevant om te kijken hoe de mbo-studenten verdeeld zijn over de opleidingen, en de bijbehorende baankansen.

Als indicator voor het aantal gediplomeerde studenten gebruiken we hier het aantal studenten dat in schooljaar 2023-2024 een mbo-diploma haalde.

65% Van de in 2023-2024 gediplomeerde bol-studenten heeft een opleiding gevolgd met een baankans van 7 of hoger (tabel 2). Dit is iets minder dan in 2023, toen 72% een opleiding gevolgd had met een baankans van 7 of hoger.

Tabel 2 Aantal bol-gediplomeerden met betreffende baankans

Baankans	2022-2023		2023-2024	
	Aantal	%	Aantal	%
1	800	1%	200	0%
2	-	0%	1.500	2%
3	3.200	5%	4.300	6%
4	3.600	5%	3.200	5%
5	3.000	4%	6.900	10%
6	8.800	13%	7.200	11%
7	9.700	14%	20.800	31%
8	14.900	22%	5.900	9%
9	8.700	13%	5.000	7%
10	15.300	23%	12.100	18%
Totaal	68.100	100%	67.100	100%

Bron: SBB

Voor de bbl gediplomeerden van 2024 zijn de baankansen over het algemeen hoger dan voor de bol gediplomeerden. Maar liefst 94% van de bbl-gediplomeerden rondde een opleiding af met een baankans van 7 of hoger. Dat is een fractie lager dan voor diplomajaar 2023 (97%).

Tabel 3 Aantal bbl-gediplomeerden met betreffende baankans

Baankans	2022-2023		2023-2024	
	Aantal	%	Aantal	%
1	-	0%	-	0%
2	-	0%	-	0%
3	100	0%	200	1%
4	0	0%	700	2%
5	100	0%	400	1%
6	800	2%	1.300	3%
7	3.300	9%	12.300	29%
8	8.100	22%	6.500	15%
9	4.900	13%	8.000	19%
10	20.200	54%	13.000	31%
Totaal	37.600	100%	42.500	100%

Bron: SBB

2.2 Prognose voor de toekomst

Bij elke baankans hoort ook een prognose voor de toekomst, deze wordt weergegeven met een pijl of =-teken. Het = teken geeft aan dat de situatie in de toekomst naar verwachting gelijk is aan de huidige situatie.

In tabel 4 staan de opleidingen waarbij de verwachting voor de baankans over 5 jaar lager ligt dan de huidige baankans. Er zijn meer opleidingen in bol dan in bbl die met dalende baankansen te maken hebben. De instructeur paardensport en -houderij en de voeding- en leefstijladviseur hebben al lage baankansen. De prognose is dat de baankans met 1 punt of meer zakt.

Tabel 4 Opleidingen met dalende baankansen

Bol			Bbl		
Opleidingscode	Opleiding	Huidige baankans	Opleidingscode	Opleiding	Huidige baankans
25588	Gezel schilder	7	25588	Gezel schilder	7
25589	Schilder	7	25589	Schilder	7
25906	Schoonheidsspecialist	6	25801	Praktijkopleider	8
25917	Instructeur paardensport en -houderij	5			
25958	Sociaal werker	6			
25995	Voeding- en leefstijladviseur	3			

In tabel 5 staan de opleidingen waarvoor stijgende baankansen verwacht worden. Wat hier opvalt, is dat voor al deze opleidingen op dit moment een baankans 9 geldt. Voor over 5 jaar verwachten we dus een 10 voor alle in tabel 6 genoemde opleidingen.

Tabel 5 Opleidingen met stijgende baankansen

Bol			Bbl		
Opleidingscode	Opleiding	Huidige baankans	Opleidingscode	Opleiding	Huidige baankans
25656	Verzorgende-IG	9	25656	Verzorgende-IG	9
25739	Technicus elektrotechnische installaties in de gebouwde omgeving	9	25739	Technicus elektrotechnische installaties in de gebouwde omgeving	9
25835	Eerste monteur woning	9	25835	Eerste monteur woning	9
25862	Orthopedisch technisch specialist	9			

3. De vraag naar mbo-schoolverlaters

De baankans die we in het vorige hoofdstuk hebben besproken, wordt bepaald door de verhouding tussen vraag en aanbod. Om de berekende baankans beter te kunnen begrijpen, helpt het om inzicht te hebben in de onderliggende vraag en aanbod. In dit hoofdstuk bespreken we daarom de vraag naar mbo-schoolverlaters: wat is de vraag naar mbo-schoolverlaters in 2024 en hoe verwachten we dat deze vraag zich de komende jaren ontwikkelt? Het aanbod van schoolverlaters (en andere werkzoekenden) op mbo-niveau bespreken we in hoofdstuk 5.

3.1 De vraag naar mbo-schoolverlaters in 2024

Ruim 380.000 vacatures voor mbo-schoolverlaters in 2024

Voor 2024 schatten we dat er in totaal 380.200 vacatures zijn ontstaan voor banen voor meer dan 12 uur per week die geschikt zijn voor mbo-schoolverlaters. Dat is hoger dan we voor 2023 ingeschat hebben (351.900)

Deze verwachting is gebaseerd op gegevens van de vacaturespider Jobs data. Jobs data registreert en verzamelt dagelijks alle vacatures die online verschijnen. Ook registreert Jobs data specifieke kenmerken van elke vacature, zoals de functie en het gevraagde opleidingsniveau. Vervolgens bepalen we weegfactoren die ervoor zorgen dat het aantal vacatures volgens Jobs data (na weging) gelijk is aan het totale aantal nieuw ontstane vacatures volgens het CBS³.

Niet iedereen die aan een nieuwe baan begint, wordt via een vacature geworven. Sollicitanten kunnen een open sollicitatie doen, werknemers kunnen bekenden informeren over nieuwe baankansen etcetera. We noemen dit de 'niet gepubliceerde vacatures'. Om een goed beeld te krijgen van het totaal aantal vacatures (voor banen van meer dan 12 uur per week) op mbo-niveau in een bepaald jaar, houden we ook rekening met het aantal niet-gepubliceerde vacatures. In 2024 zijn er naar schatting ongeveer 181.100 niet-gepubliceerde vacatures geweest⁴. Dit is 33% van het aantal gepubliceerde vacatures in 2024 (voor banen voor meer dan 12 uur per week, op mbo-niveau).

52% Van alle (extern en niet-gepubliceerde) vacatures is geschikt voor recent gediplomeerden. Als we ook hiervoor corrigeren, dan vinden we het aantal vacatures waar we deze paragraaf mee zijn begonnen. De berekening hoe we van gepubliceerde vacatures komen tot vacatures geschikt voor schoolverlaters is in figuur 6 schematisch weergegeven.

Figuur 6 Schematische weergave vacatureberekening

Totaal aantal vacatures (gepubliceerd + niet-gepubliceerd)		
	≥12 uur per week	
<12 uur per week	Niet geschikt voor schoolverlaters	Geschikt voor recent gediplomeerde schoolverlaters

Tabel 6 Aantallen vacatures in 2022, 2023, en 2024 aantal x 1.000

Jaar	Gepubliceerde vacatures op mbo-niveau	Gepubliceerde vacatures op mbo-niveau, voor meer dan 12 uur/week	Gepubliceerde plus niet gepubliceerde vacatures op mbo-niveau, voor meer dan 12 uur/week	Gepubliceerde plus niet gepubliceerde vacatures op mbo-niveau, voor meer dan 12 uur/week, geschikt voor mbo-schoolverlaters
2024	665,2	550,0	731,1	380,2
2023	626,8	515,8	678,1	351,9
2022	560,8	482,3	615,8	327,3

Bron: SBB

3 Zie de bijlage voor meer details over de manier waarop de vraag naar mbo-schoolverlaters wordt bepaald.

4 In de bijlage (correcties op het aantal externe vacatures per opleiding) leggen we uit op welke manier we dit hebben bepaald.

Aantal vacatures voor mbo-schoolverlaters stijgt wederom

Het aantal vacatures voor 12 uur of meer dat geschikt is voor schoolverlaters ligt in 2024 8% hoger dan in 2023. Het totaal aantal vacatures op mbo-niveau is in dezelfde periode met 6% gestegen. Het verschil is te verklaren door het deel vacatures dat niet extern gepubliceerd is, wat in 2024 wat hoger ligt dan in 2023.

NB Een belangrijk kenmerk van de cijfers uit tabel 6 is dat dit geen meetresultaten zijn, maar ramingen. Dit geldt met name voor de cijfers in de kolommen waarin correcties zijn uitgevoerd voor banen voor meer dan 12 uur per week, niet-gepubliceerde vacatures en vacatures geschikt voor mbo-schoolverlaters. Deze cijfers zijn mede gebaseerd op de uitkomsten van een enquête onder SBB-leerbedrijven die elk voorjaar wordt gehouden⁵. Maar ook de cijfers over het aantal gepubliceerde vacatures op mbo-niveau zijn ramingen. Het cijfer voor kalenderjaar 2024 is bijvoorbeeld in de loop van 2024 berekend (als onderdeel van de baankans 2024), terwijl meetresultaten over heel 2024 pas in de loop van 2025 beschikbaar komen⁶.

Voor sommige opleidingen zijn de veranderingen groter dan voor andere opleidingen

De stijging in het aantal vacatures zien we niet voor alle opleidingen. Voor de 267 grootste opleidingen⁷ hebben we het totaal aantal vacatures⁸ volgens baankans 2024 vergeleken met het totaal aantal vacatures in 2023. Voor 169 van deze opleidingen (63%) is het aantal vacatures in het 2024 hoger dan in 2023. Voor 17 opleidingen (6%) geldt zelfs dat het aantal vacatures meer dan verdubbeld is. Daar staat tegenover dat er 3 opleidingen zijn waarvoor het aantal vacatures in 2024 meer dan gehalveerd is ten opzichte van 2023. Een overzicht van deze opleidingen staat in tabel 7.

Deze verschillen zijn niet toe te wijzen aan één factor, maar hebben te maken met alle eerder genoemde factoren; verschillen in het aantal vacatures dat is gepubliceerd, verschillen in het aantal niet-gepubliceerde vacatures, of met verschillen in het aandeel

vacatures die betrekking hebben op banen voor meer dan 12 uur of het aandeel vacatures dat geschikt is voor schoolverlaters.

Tabel 7 Opleidingen waarvoor het aantal vacatures in 2024 meer dan verdubbeld of meer dan gehalveerd is ten opzichte van het aantal vacatures in 2023

Meer dan verdubbeld

Opleidingscode	Omschrijving
25597	Allround medewerker maritieme techniek
25943	Dekvloerenlegger
25730	Bedrijfsleider dierverzorging
25895	Allround medewerker productietechniek
25548	Creatief Vakman
25919	Technicus engineering
25208	Drukker
25894	Medewerker productietechniek
25992	Medewerker groen, grond en groene infra
25896	Productietechnicus
25178	Medewerker fastservice
25177	Manager/bedrijfsleider fastservice
25111	Natuursteenbewerker machinaal
25581	Onderzoeker leefomgeving
25749	Medewerker evenementenorganisatie
25793	Aviation operations specialist
25991	Vakexpert biologisch-dynamische landbouw

Meer dan gehalveerd

Opleidingscode	Omschrijving
25582	Adviseur leefomgeving
25977	Medewerker voeding, technologie en techniek
25739	Technicus elektrotechnische installaties in de gebouwde omgeving

Bron: SBB

⁵ Meer informatie over deze enquête staat in de bijlage.

⁶ Op het moment dat de berekeningen voor de Baankans 2023 werden uitgevoerd, hadden de meest recente gegevens over aantallen gepubliceerde vacatures betrekking op het eerste kwartaal van 2023.

⁷ Dit zijn alle opleidingen waarvoor zowel voor de Baankans 2023 als voor KOW 25-27 vacatures zijn geteld, waarvoor in 2023 minstens 50 vacatures beschikbaar waren die geschikt waren voor mbo-schoolverlaters. Voor deze opleidingen zijn de aantallen vacatures volgens de Baankans 2025 vergeleken met de aantallen vacatures volgens Baankans 2024.

⁸ Interne en externe vacatures op mbo-niveau, voor meer dan 12 uur/week, geschikt voor mbo-schoolverlaters.

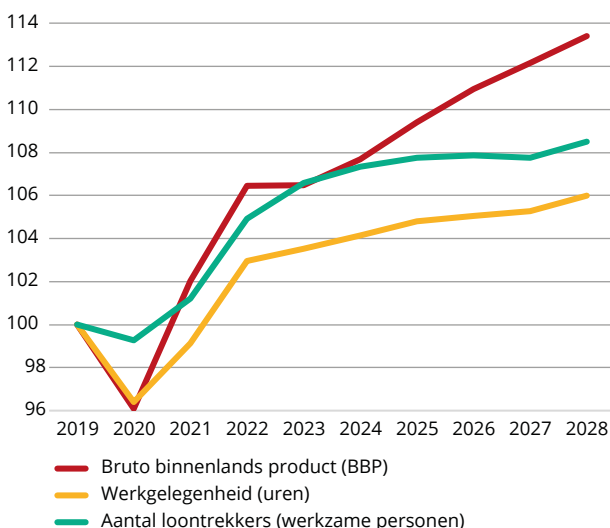
3.2 Verwachte ontwikkeling van de vraag naar mbo-schoolverlaters

Voor de prognose voor de baankans bepalen we per opleiding en per jaar in welke mate de vraag zal toe- of afnemen. Dit doen we in drie stappen: eerst bepalen we de macro-economische ontwikkelingen (zoals productie en werkgelegenheid), daarna maken we een prognose van de ontwikkeling van het aantal vacatures per sector, en tot slot bepalen we de verwachte ontwikkeling voor elke opleiding.

De groei van de economie vanaf 2024 meer dan 1,1% per jaar

Figuur 7 laat de belangrijkste economische ontwikkelingen voor de jaren 2019–2028 zien. Na een grote krimp in 2020 heeft het bruto binnenlands product (BBP) zich in 2021 en 2022 sterk hersteld met een gemiddelde jaarlijkse groei van 4,7%. In 2023 groeide het BBP nauwelijks. Vanaf 2024 wordt een ontwikkeling van meer dan 1,1% verwacht. De groei van het aantal werknemers vakt vanaf 2024 wat af. Als we kijken naar de periode 2019–2028, dan zien we dat de productie sneller toeneemt dan het aantal werknemers, wat verklaard kan worden door een toenemende arbeidsproductiviteit.

Figuur 7 Ontwikkeling bruto binnenlands product (BBP), gewerkte uren en aantal loontrekkers 2019–2028 (geïndexeerd, niveau 2019 = 100)

Bron: CPB (ontwikkelingen 2020–2027) en Panteia (ontwikkelingen 2028).

Vacaturegraad is in 2023 flink gedaald

Het totaal aantal vacatures per sector wordt bepaald door de ontwikkeling van het aantal banen van werknemers en de ontwikkeling van de vacaturegraad⁹ tezamen.

Terwijl het aantal banen van werknemers verder stijgt, is de vacaturegraad in 2024 lager dan in de drie voorgaande jaren. De prognose voor 2025 laat een minimale stijging in de vacaturegraad zien, waarna weer een lichte daling inzet.

De vacaturegraad hangt vaak samen met de economische groei (zowel per sector als op macroniveau): in jaren met een lage groei (of zelfs krimp, zoals in 2020) is de vacaturegraad relatief laag, terwijl de vacaturegraad relatief hoog is als de economie sterk groeit.

Aantal vacatures daalt het sterkst voor mbo-opleidingen op niveau 4

We verwachten dat het totaal aantal vacatures richting 2028 zal stijgen. Hierdoor zal ook de vraag naar mbo-schoolverlaters (voor banen voor meer dan 12 uur per week) stijgen. Deze stijging doet zich op alle mbo-niveaus voor, maar voor niveau 4 is deze beperkt.

Tabel 8 Vraag naar mbo-schoolverlaters volgens baankans 2023 en 2024 naar niveau mbo-opleiding, 2023, 2024 en 2028, aantal x 1.000

Niveau	2023	2024	2028
2	107,7	120,3	127,4
3	106,9	108,8	111,9
4	137,3	151,0	151,2
Totaal	351,9	380,2	390,5

De vraag staat voor het aantal gepubliceerde en niet gepubliceerde vacatures op mbo-niveau, voor meer dan 12 uur/week, geschikt voor mbo-schoolverlaters.

Bron: SBB

⁹ De vacaturegraad is het aantal openstaande vacatures per 1000 banen van werknemers.

4. Het aanbod van werkzoekenden op mbo-niveau

4.1. Het aanbod van werkzoekenden: meer dan alleen mbo-schoolverlaters

We bepalen de baankans door de vraag naar mbo-schoolverlaters af te zetten tegen het aanbod ervan. Met de vraag naar mbo-schoolverlaters bedoelen we de behoefte van bedrijven aan mensen met het *niveau en de werkervaring* van een recent gediplomeerde mbo'er hebben. Dit is niet beperkt tot de *recent* gediplomeerde schoolverlater, ook andere werkzoekenden kunnen hiervoor in aanmerking komen. Daarom kijken we voor het aanbod niet alleen naar het aanbod van mbo-schoolverlaters, maar ook naar het aanbod van andere groepen die met mbo-schoolverlaters om deze banen kunnen concurreren. Het aanbod van werkzoekenden op mbo-niveau bestaat uit de volgende drie groepen:

- Recent gediplomeerde mbo-studenten die instromen op de arbeidsmarkt. Dit zijn alle mbo-studenten die in een jaar hun diploma behalen niet verder leren, en dus beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt.
- Baanwisselaars (werkende werkzoekenden).
- Overige werkzoekenden (mensen die een WW-uitkering ontvangen en korter dan een half jaar bij UWV staan ingeschreven)

4.2 Het huidige en toekomstig aanbod van mbo schoolverlaters

65% van de gediplomeerde mbo-studenten gaat op zoek naar werk

In 2024 haalden ongeveer 103.000 mbo-studenten een diploma voor de opleidingen waarvoor een baankans is bepaald. Niet alle mbo-studenten gaan na het behalen van hun mbo-diploma op zoek naar werk. Een deel van de mbo-studenten gaat verder leren. Dat kan zowel binnen het mbo (bijvoorbeeld een opleiding op een ander niveau in dezelfde richting of een opleiding in een andere richting) als in het hbo. We verwachten dat van de gediplomeerden van schooljaar 2023/2024, 65% beschikbaar zal komen voor de arbeidsmarkt¹⁰.

Tabel 9 Aantal mbo-studenten dat in 2024 een diploma voor een opleiding waarvoor een baankans is bepaald, haalde en instroomde op de arbeidsmarkt, naar sectorkamer¹¹

Sectorkamer	Aantal gediplomeerden 2024	Instromers op de arbeidsmarkt	
		absoluut	relatief
Handel	9.700	6.300	64%
Ict en creatieve industrie	10.000	6.400	64%
Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	5.800	3.600	62%
Specialistisch vakmanschap	800	600	75%
Techniek en gebouwde omgeving	16.300	9.800	60%
Voedsel, groen en gastvrijheid	16.500	11.000	67%
Zakelijke dienstverlening en veiligheid	5.600	3.800	68%
Zorg, welzijn en sport	38.200	25.200	66%
Totaal	103.000	66.700	65%

Bron: Duo

De instroom op de arbeidsmarkt is relatief het hoogst voor studenten 'Specialistisch Vakmanschap'. 75% van deze gediplomeerden stroomt in op de arbeidsmarkt. Bij de andere sectorkamers ligt dit tussen 60% en 70%.

We weten niet precies hoeveel van de gediplomeerden die beschikbaar komen voor de arbeidsmarkt, daadwerkelijk gaan solliciteren op de beschikbare vacatures. Er zijn echter twee groepen waarvan we verwachten dat ze dat *niet* gaan doen. Dit zijn (1) de bbl'ers die bij het leerbedrijf blijven werken. Er wordt geen vacature voor hen opengesteld (in tegenstelling tot de bol-gediplomeerde die mogelijk bij de stage gaat

¹⁰ Beschikbaar komen voor de arbeidsmarkt, is niet hetzelfde als de arbeidsmarkt betreden en dus een baan vinden.

Bij beschikbaarheid hebben we het over gediplomeerden die niet doorleren. Zij zouden op zoek **kunnen** gaan naar een baan.

¹¹ Er wordt geen vergelijking gemaakt met 2023. Dit zou een vertekend beeld opleveren omdat toen deels andere kwalificaties onder de sectorkamers vielen; over aflopende kwalificaties wordt immers geen baankans berekend. De nieuwe kwalificaties van 2024 bestonden daarentegen nog niet in 2023.

werken) en zij hoeven ook niet te solliciteren. De bbl'er heeft immers al een arbeidsovereenkomst die voortgezet wordt.

En (2) daarnaast doen we de aanname dat gediplomeerden die als zzp'er aan de slag gaan, geen aanspraak maken op de beschikbare vacatures.

Van alle overige gediplomeerden verwachten we dat zij in aanmerking komen voor het vervullen van een (al dan niet gepubliceerde) vacature.

Tabel 10 Aantal mbo-ge-diplomeerden dat in 2024 met een opleiding waarvoor een baankans is bepaald, dat instroomde op de arbeidsmarkt, zzp'er werd of als bbl'er bij het leerbedrijf bleef werken, naar sector-kamer, aantal x 1.000

	Instromers op arbeidsmarkt	Zzp'ers	Bbl'ers bij het leerbedrijf	Netto beschikbaar voor vacatures
Handel	6.100	300	800	5.100
Ict en creatieve industrie	6.000	400	100	5.500
Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	4.000	200	1.100	2.800
Specialistisch vakmanschap	600	-	300	300
Techniek en gebouwde omgeving	10.900	800	3.200	7.200
Voedsel, groen en gastvrijheid	11.100	500	1.500	9.100
Zakelijke dienstverlening en veiligheid	3.900	200	500	3.300
Zorg, welzijn en sport	26.900	1.200	6.200	19.700
Totaal	69.600	3.700	13.600	53.000

Bron: SBB

Daling verwacht van aantal recent gediplomeerde mbo-studenten dat instroomt op de arbeidsmarkt

Voor de komende vijf jaar verwachten we een afname van het aantal mbo-studenten dat hun diploma behaalt. Deze afname verwachten wij voor niveau 2 en 3, voor niveau 4 verwachten we een kleine stijging. De instroom van gediplomeerde mbo-studenten op de arbeidsmarkt kent dezelfde trend. Voor niveau 2 en 3 wordt een afname van de arbeidsmarktinstroom voorzien, maar voor niveau 4 een kleine toename.

Tabel 11 Ontwikkeling aantal gediplomeerden en arbeidsmarktinstroom over de periode 2024-2028 (aantallen x1.000)

Niveau	Gediplomeerden 2024	Verwacht aantal gediplomeerden 2028	% groei gediplomeerden 2024-2028	Netto beschikbaar voor vacatures 2024	Netto beschikbaar voor vacatures 2028	% groei arbeidsmarktinstroom 2024-2028
2	27.500	25.900	-6%	11.400	10.900	-4%
3	24.000	21.800	-9%	12.000	11.300	-6%
4	51.500	52.100	1%	29.700	30.400	+2%
Totaal	103.000	99.800	-3%	53.000	52.600	-1%

Bron: SBB

De huidige en toekomstige concurrentie

Toenemende concurrentie verwacht in 2028.

Recent gediplomeerde mbo-studenten vormen maar een deel van het totale aanbod van werkzoekenden op mbo-niveau. In tabel 12 laten we de omvang van de andere twee aanbodcategorieën zien: baanwisselaars (111.800 in 2024) en WW'ers (20.300 eind 2024). Dit aanbod is groter dan het aanbod van recent gediplomeerde mbo-studenten dat instroomt op de arbeidsmarkt (53.000 in 2024). Een belangrijk aandachtspunt daarbij is dat er per opleiding verschillen bestaan in de

concurrentie tussen de verschillende aanbodcategorieën: voor sommige opleidingen hebben werkgevers een sterke voorkeur voor schoolverlaters, terwijl voor andere opleidingen er een grotere voorkeur is voor mensen met meer werkervaring.

In onderstaande tabel is te zien wat het aantal ww'ers en baanwisselaars in het jaar 2024 is, en wat de prognose daarvan is voor 2028. Voor 2028 wordt een aanzienlijke stijging van het aantal ww'ers verwacht, terwijl het aantal baanwisselaars licht toeneemt.

Tabel 12 Aantal baanwisselaars en aantal WW'ers op mbo niveau in 2024 en 2028, naar sectorkamer, aantal x 1.000

Sectorkamer	2024		2028	
	Aantal WW'ers	Aantal baanwisselaars	Aantal WW'ers	Aantal baanwisselaars
Handel	2.800	51.100	4.500	52.400
Ict en creatieve industrie	1.400	13.700	2.400	14.000
Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem	2.300	23.000	3.700	23.500
Specialistisch vakmanschap	100	2.100	100	2.100
Techniek en gebouwde omgeving	3.900	67.000	6.100	68.700
Voedsel, groen en gastvrijheid	2.900	45.200	4.500	46.200
Zakelijke dienstverlening en veiligheid	4.300	45.000	7.600	46.300
Zorg, welzijn en sport	2.500	77.600	4.100	79.600
Totaal	20.300	324.700	32.900	333.000

Bron: SBB, UWV, CBS

Bijlage 1 Hoe wordt de baankans bepaald?

Algemeen

Baankans is een score tussen 1 en 10 die aangeeft hoe makkelijk of moeilijk het is voor recent gediplomeerde mbo'ers om een baan te vinden die aansluit bij hun opleiding.

Om de baankans te bepalen, vergelijken we de vraag naar personeel en het aanbod van personeel met elkaar. Op basis van verschillende databronnen wordt de huidige vraag naar recent gediplomeerden en het huidige aanbod van recent gediplomeerden en overige werkzoekenden bepaald. De baankans wordt weergegeven op een tienpuntsschaal (baankans). Een baankans van 7 of hoger betekent dat er veel vacatures zijn ten opzichte van het aantal gediplomeerden dat instroomt op de arbeidsmarkt. Een baankans van een 5 of lager betekent dat er weinig passende vacatures voor de desbetreffende opleiding zijn.

De richting die bij de baankans gegeven wordt in de vorm van een pijl of een =-teken toont hoe de baankans zich naar verwachting in de komende 5 jaar zal ontwikkelen: stijgen, dalen of gelijk blijven.

De baankans wordt per opleiding zowel op landelijk niveau bepaald als voor de afzonderlijke UWV-arbeidsmarktregio's. De regionale baankans geldt voor de

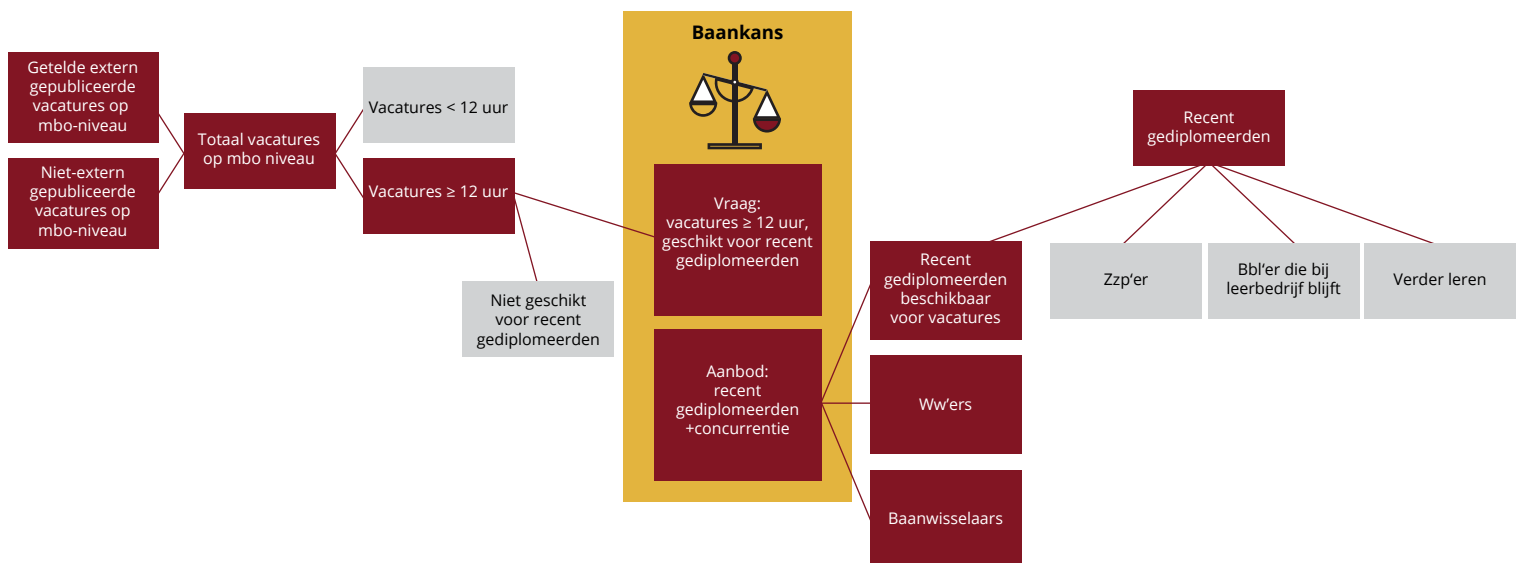
regio waar studenten wonen. De locatie van de mbo-instelling waar deze studenten studeren speelt hierbij geen rol.

Opleidingen kunnen in de leerweg bol of bbl aangeboden worden, of beide. De baankansen worden voor bol en bbl afzonderlijk berekend omdat de arbeidsmarktkansen voor studenten van beide leerwegen van elkaar kunnen verschillen. De bbl'ers hebben tijdens hun opleiding een leerbaan. Een deel van hen blijft na hun diplomering bij het leerbedrijf werken en hoeft dus niet te solliciteren op een vacature.

Bij de interpretatie van de baankans is een aantal aandachtspunten:

- De baankans richt zich op onlangs gediplomeerden. Voor meer ervaren werkenden met deze opleiding gelden wellicht andere verhoudingen tussen vraag en aanbod.
- Het gaat om het vinden van een baan in het verlengde van de opleiding. Dit is specifiek dan de kans op het vinden van een baan in het algemeen of op het gevolgde mbo-niveau.

Figuur 3 Model Baankans

Bron: SBB

Om de baankans te berekenen wordt een vergelijking gemaakt tussen de vraag naar arbeidskrachten op het niveau van recent gediplomeerden en het aanbod daarvan op de arbeidsmarkt. Beide gegevens worden onafhankelijk van elkaar berekend.

De huidige vraag

Het aantal externe vacatures

De huidige arbeidsmarktvrage wordt per kwartaal vastgesteld door CBS. Zij hebben de vacatures echter niet gepubliceerd per kwalificatie, wat wij voor de berekening van de Baankans wel nodig hebben. Daarom kijken we naar de verdeling van vacatures per beroep. De vacaturespider Jobs data (voorheen Jobfeed) registreert en verzamelt dagelijks alle vacatures die online verschijnen. Ook registreert Jobs data specifieke kenmerken van elke vacature, zoals de functie waarvoor de vacature is en het gevraagde opleidingsniveau. We verdelen de CBS vacatures in dezelfde verhouding als we die in Jobsdata terugvinden om tot vacatureaantallen per beroep te komen.

Verdeling van externe vacatures over opleidingen

Vacatures in Jobs data zijn verdeeld over beroepen. Jobs data heeft hiervoor een beroepenindeling met ruim 5.000 functienamen. Voor de baankans hebben we echter een indeling van vacatures naar opleidingen nodig. We stellen daarom jaarlijks vast welke functienamen bij welke opleidingen behoren. Op deze manier kunnen we de vacatures in Jobs data ook naar opleiding (en het gevraagde opleidingsniveau) indelen.

Correcties op het aantal externe vacatures per opleiding

Voor baankans zijn alleen vacatures relevant voor banen van meer dan twaalf uur per week, die geschikt zijn voor mbo schoolverlaters. We moeten het totaal aantal vacatures hiervoor corrigeren. Ook corrigeren we per opleiding voor het aandeel nieuw ingestroomde werknemers waarvoor geen externe werving heeft plaatsgevonden. Deze correcties voeren we uit door correctiefactoren te berekenen die per opleiding kunnen verschillen. We berekenen deze correctiefactoren op basis van een enquête onder 200.000 leerbedrijven die elk voorjaar wordt gehouden¹². In deze enquête stellen we aan elk bedrijf voor 1 of 2 opleidingen een aantal vragen. Sommige vragen gaan over het aantal vacatures (op het niveau en in het verlengde van de betreffende opleiding) in het afgelopen jaar bij het betreffende leerbedrijf. We stellen ook vragen over de vacatureaantallen van verwante opleidingen.

Hiermee kunnen we de relatieve verdeling van vacature aantallen tussen verwante opleidingen vaststellen.

Verder vragen we welk aandeel van deze vacatures geschikt is voor een mbo-schoolverlater en welke voorkeuren bedrijven hebben bij de opvulling van hun vacatures (gaat de voorkeur uit naar een recent gediplomeerde, of een werknemer met werkervaring?). Zo krijgen we inzicht in de mate waarin recent gediplomeerden concurrentie ondervinden van anderen die zich aanbieden op de arbeidsmarkt. Ook vragen we hoeveel nieuwe medewerkers met een bepaalde opleiding aangenomen zijn zonder dat zij daarvoor extern hebben geworven.

Het huidige aanbod

Het totale aanbod bestaat niet alleen uit recent mbo-gediplomeerden die instromen op de arbeidsmarkt, maar ook uit overige werkzoekenden, baanwisselaars en nieuwkomers die zich aanbieden op de arbeidsmarkt.

Afgestudeerde mbo-ers

Een deel van de recent gediplomeerden stroomt door naar een vervolgopleiding (een mbo- of hbo-opleiding). Deze studenten maken geen deel uit van het relevante arbeidsaanbod. Ook gediplomeerden die blijven werken bij het leerbedrijf en het deel dat zich vestigt als zelfstandige maken geen deel uit van de instroom op de arbeidsmarkt.

Overige werkzoekenden

De groep overige werkzoekenden bestaat uit de groep WW'ers die korter dan een half jaar bij UWV staan ingeschreven voor beroepen in het verlengde van de opleiding. Deze groep heeft een relatief kleine afstand tot de arbeidsmarkt en is zodoende concurrent voor recent gediplomeerden.

Baanwisselaars zijn werknemers die een jaar eerder een andere werkgever hadden. Ook zij vormen concurrentie voor de recent gediplomeerden.

Confrontatie van de vraag en het aanbod

We bepalen de baankans voor een opleiding door de vraag te vergelijken met het aanbod. Als we de vraag en de prognose van het aanbod met elkaar vergelijken, levert dat in eerste instantie een verhoudingsgetal op. Omdat dit cijfer voor studiekeuzers lastig te interpreteren is, zetten we dit getal om naar een

12 Zie Rapport EL KOW

tienpuntschaal, waarbij een 1 betekent dat de baankans laag is, en een 10 dat de baankans hoog is.

Clustering voor kleine en nieuwe opleidingen

Om een betrouwbare berekening van de baankans te kunnen maken, moeten we voldoende gegevens beschikbaar hebben. Dit betekent onder andere, dat een opleiding voldoende gediplomeerden moet hebben en dat er voldoende vacatures voor gevonden moeten worden. Sommige opleidingen zijn zo nieuw en/of zo klein dat we niet zonder meer een betrouwbare berekening van de baankans kunnen maken.

Voor deze nieuwe opleidingen, maar ook voor opleidingen waar kleine aantallen gediplomeerden naar de arbeidsmarkt uitstromen, worden daarom opleidingen geclusterd. Dit houdt in dat de cijfers die over de opleiding bekend zijn, worden samengevoegd met cijfers over eerdere jaren en/of met de opleidingen die er het meest aan verwant zijn. Hiervoor is voor een trapsgewijze aanpak gekozen, waarbij bij elke trede gekeken wordt of de samenvoeging voldoende uitstroom van gediplomeerden naar de arbeidsmarkt oplevert.

Per opleiding wordt een clusterniveau bepaald, waarvoor zowel de vraag als het aanbod geclusterd wordt. Deze geldt voor zowel bol als bbl.

Voor opleidingen die een nieuwe opleidingscode hebben, maar die inhoudelijk nauwelijks afwijken van hun voorgangers, worden de gegevens van de voorgangers meegenomen. Ook als het gaat om samenvoegingen van meerdere opleidingscodes naar één opleidingscode, wordt naar deze voorgangers gekeken. Bij splitsingen van één naar meerdere opleidingscodes en bij geheel nieuwe opleidingen is dit niet mogelijk.

De clusterstappen zien er als volgt uit:

- Als de aantallen bij een kwalificatie te klein zijn, dan wordt deze geclusterd met de twee voorliggende jaren, zodat een totaal over 3 jaren wordt gepresenteerd.
- Als de aantallen dan nog te laag zijn, dan wordt de kwalificatie geclusterd met de kwalificaties met hetzelfde mbo-niveau binnen het dossier.
- Als de aantallen dan nog te laag zijn, dan wordt deze geclusterd met de kwalificaties met hetzelfde mbo-niveau binnen het dossier met de twee voorliggende jaren, zodat een totaal over 3 jaren wordt gepresenteerd.
- Als de aantallen dan nog te laag zijn, dan wordt deze geclusterd met het gehele dossier.

- Als de aantallen dan nog te laag zijn, dan wordt er geclusterd met hetzelfde mbo-niveau binnen het marktsegment.
- Als de aantallen dan nog te laag zijn, dan wordt er geclusterd met alle kwalificaties met hetzelfde mbo-niveau binnen de sectorkamer.
- Als de aantallen dan nog te laag zijn, dan wordt er geclusterd met de hele sectorkamer.

Tot slot is er een overige categorie. Er is een aantal opleidingen waarvoor het model niet werkbaar is. De kansen voor deze categorie zijn op een andere manier bepaald. Het gaat dan bijvoorbeeld om opleidingen als Instructeur mbo of Vakman-ondernemer die vaak gevolgd worden door werkenden die zich willen ontwikkelen in hun functie. De berekende baankans is hiervoor vaak laag, maar dat is onterecht: de werkende heeft immers al een baan. Deze kans wordt daarom handmatig bijgesteld.

In bijlage 2 is beschreven in welke mate kwalificaties een baankans hebben gekregen op basis van geclusterde informatie.

Prognoses van vraag en aanbod

Nadat we vraag en aanbod in het huidige jaar hebben bepaald, kunnen we prognoses maken voor de komende vijf jaar. De prognose van de vraag baseren we op de huidige vraag. Per opleiding en per jaar bepalen we in welke mate de huidige vraag zal toe- of afnemen. Dit gebeurt in drie stappen. Eerst bepalen we de macro-economische ontwikkelingen (zoals productie, toegevoegde waarde en werkgelegenheid), daarna bepalen we de ontwikkeling van het aantal vacatures per sector, en tot slot bepalen we de verwachte ontwikkeling voor elke opleiding.

Verwachte ontwikkeling van het aantal vacatures per sector

We hebben een apart vacaturemodel ontwikkeld om de verwachte ontwikkeling van het aantal vacatures per sector te bepalen. Dit vacaturemodel is gekoppeld aan PRISMA, een door Panteia ontwikkeld macro-economisch sectormodel.

Het vacaturemodel gebruikt prognoses over de vraag naar arbeid om *het vacature-aandeel* (het aantal ontstane vacatures als percentage van het aantal banen) te bepalen.

Het vacaturemodel levert per sector groeivoeten op voor het jaarlijks aantal nieuwe vacatures. Door de huidige vraag met deze groeivoeten te vermenigvuldigen, maken we prognoses van de totale vraag naar arbeid per sector. Via een apart model (het mbo-aandeelmodel) maken we prognoses over de ontwikkeling van het aandeel vacatures op mbo-niveau. Deze prognoses vermenigvuldigen we met de prognoses van de totale vraag naar arbeid per sector. Zo krijgen we prognoses van de vraag naar werknemers op mbo-niveau per sector. Hierna gebruiken we deze prognoses om de vraag (naar werknemers op mbo-niveau) per opleiding te berekenen.

Verwachte ontwikkeling van het aanbod

De prognose van het aanbod baseren we op het aantal te verwachten gediplomeerden dat instroomt en de werkzame beroepsbevolking. We kijken hierbij naar de ontwikkeling van het aantal studenten en gediplomeerden in de afgelopen jaren en de verwachtingen ten aanzien van de populariteit van de opleiding en de arbeidsmarktinstroom. We gebruiken de referentieramingen van het Ministerie van OCW als richtlijn hiervoor.

Net als bij de prognose van de vraag, gebruiken we voor de prognose van de ontwikkeling van het aantal ww'ers, de macro-economische ontwikkelingen. Deze landelijke prognoses passen we toe op de kwalificaties.

Voor het opstellen van de prognoses van de baanwisselaars sluiten we aan bij de landelijke en regionale vacatureprognose naar kwalificatie. De aanname daarbij is dat als het aantal vacatures in een bepaalde kwalificatie stijgt, het aantal baanwisselaars ook toe zal nemen. De kansen op bewegingen en wisselingen van werkgever nemen dan toe.

Continu in ontwikkeling

We zijn in 2016 met de ontwikkeling van Kans op werk begonnen. Sinds de eerste versie hebben we de methodiek continu verder ontwikkeld. In 2019 is de methodiek geëvalueerd, de uitkomsten van deze evaluatie kunnen op de website van SBB worden gevonden. In 2023 is de baankans ontwikkeld, als vervanging van Kans op Werk. Ook deze nieuwe aanpak zal steeds geëvalueerd en zo nodig bijgesteld worden.

Met de nieuwe aanpak zijn de volgende zaken aangepast:

- We geven niet meer alleen informatie over de verwachte toekomst, maar ook over het heden
- Voor sommige kwalificaties zijn onvoldoende gegevens beschikbaar. Door clustering van data (bijvoorbeeld binnen een dossier) tonen we een zo goed mogelijke benadering. De clustering is gebaseerd op kwalificaties die het meest lijken op de getoonde kwalificatie.
- Uitkomsten worden voor bol en bbl afzonderlijk berekend en getoond.
- De baankans wordt op KiesMBO aangevuld met andersoortige informatie, zoals trends en ontwikkelingen (het verhaal van de sector). Deze informatie is tot stand gekomen door samenwerking met betrokkenen uit onderwijs en bedrijfsleven.
- Leden van marktsegmenten en sectorkamer hebben door middel van een dashboard, inzicht in de onderliggende data die gebruikt zijn bij de berekening van de spanningsindicator. Het gaat dan om de data over vraag en aanbod en de ontwikkelingen hierin.

Bijlage 2 Kwalificaties waarvoor in 2024 baankansen zijn berekend op basis van geclusterde gegevens

Sommige opleidingen zijn zo nieuw en/of zo klein dat we niet zonder meer een betrouwbare berekening van de baankans kunnen maken. Een nieuwe opleiding heeft immers nog geen gediplomeerden, waarop we de baankans kunnen baseren. Ook als we voor kleine opleidingen de baankans berekenen, staat de betrouwbaarheid van de gegevens onder druk; de verhouding tussen vraag en aanbod kan erg schommelen als we het over een handvol vacatures en/of gediplomeerden hebben.

Om de betrouwbaarheid te waarborgen is gekozen om gegevens over kleine en nieuwe opleidingen met elkaar te clusteren. Dit houdt in dat de cijfers die over de opleiding bekend zijn, worden samengevoegd met cijfers van eerdere jaren en/of met cijfers van de opleidingen die er het meest op lijken. Hiervoor is een trapsgewijze aanpak gekozen, waarbij bij elke trede gekeken wordt of de samenvoeging voldoende uitstroom van gediplomeerden naar de arbeidsmarkt oplevert. Per opleiding wordt een clusterniveau bepaald, waarvoor zowel de vraag als het aanbod geclusterd wordt. Deze geldt voor zowel bol als bbl. De aanpak voor clustering is beschreven in bijlage 1.

Tabel 13 Niveaus waarop de data van opleidingen geclusterd is om een Baankans te kunnen berekenen

	Aantal opleidingen	Percentage opleidingen
Kwalificatie (niet geclusterd)	159	37%
Clusterniveau 1 (kwalificatie +2 voorliggende jaren)	52	12%
Clusterniveau 2 (gelijk mbo niveau binnen dossier)	45	11%
Clusterniveau 3 (gelijk mbo niveau binnen dossier +2 voorliggende jaren)	13	3%
Clusterniveau 4 (geheel dossier)	12	3%
Clusterniveau 5 (gelijk mbo niveau binnen marktsegment)	84	20%
Clusterniveau 6 (gelijk mbo niveau binnen sectorkamer)	4	1%
Clusterniveau 7 (gehele sectorkamer)	1	0%
Handmatig	58	14%
Totaal	428	100%

Bij 37% van de opleidingen wordt de baankans berekend zonder dat data geclusterd wordt. Bij 20% van de opleidingen vindt clustering plaats binnen het marktsegment met opleidingen met hetzelfde mbo-niveau. Bij sectorkamer Specialistisch vakmanschap vindt veel clustering plaats om de baankans te bepalen. Dit komt omdat er relatief veel opleidingen zijn met een klein aantal gediplomeerden.

Tot slot is er een 'overige' categorie. Bij deze categorie wordt maatwerk verricht. Het gaat dan bijvoorbeeld om opleidingen als Instructeur mbo of Vakman-ondernemer. Deze opleidingen worden vaak gevolgd door werkkenden die zich willen ontwikkelen in hun functie.

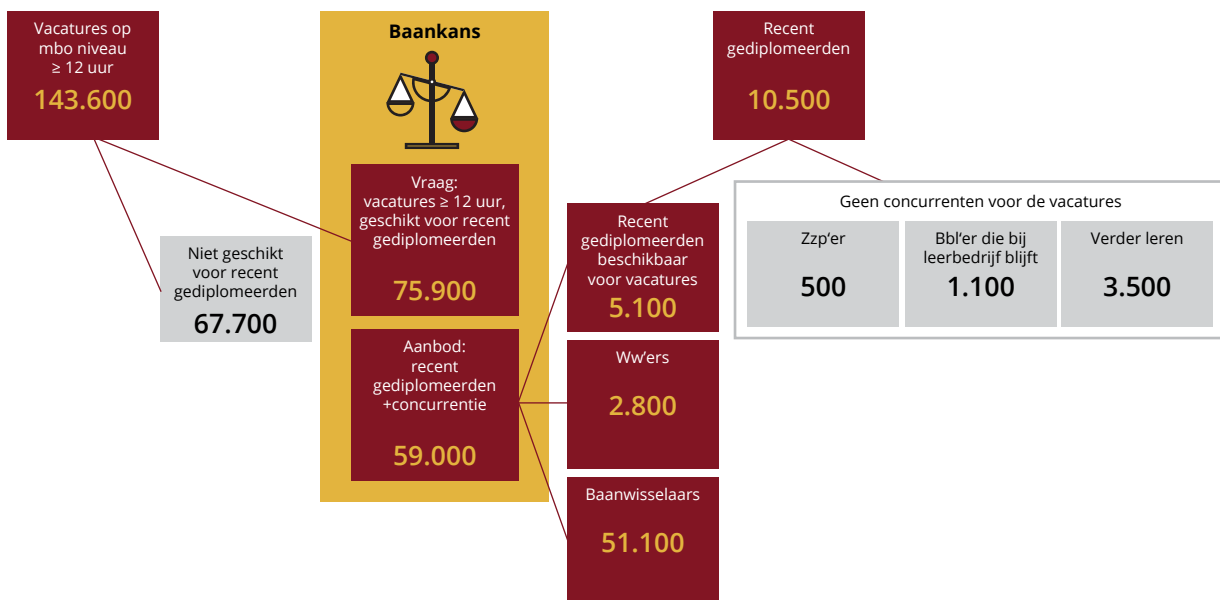
De berekende baankans hiervoor wordt handmatig bijgesteld omdat de werkende al een baan heeft en er dus een goede baankans is.

Ook artiesten vallen onder de categorie 'overig'. Omdat deze groep beroepen veelal niet werkt met vacatures maar met audities, geeft het model dat voor de berekening van de baankans onvoldoende beeld van de arbeidsmarktkansen voor onlangs gediplomeerden. Daarom wordt voor deze opleidingen gebruik gemaakt van onderzoeksgegevens van ROA, die weergeven welk deel van de gediplomeerden een baan vindt die aansluit bij de opleiding.

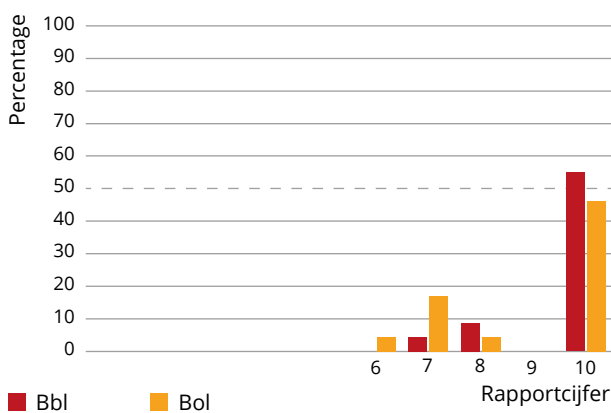
Bijlage 3 Overzicht baankansen per sectorkamer

Handel

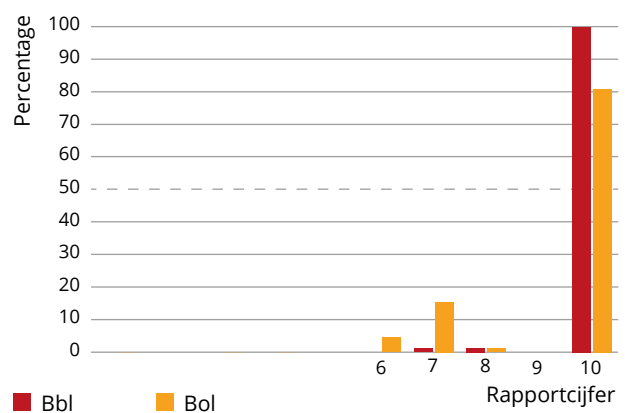
Totaal aantal kwalificaties	24
• waarvan bbl	16
• waarvan bol	19

Percentage kwalificaties per baankans per leerweg

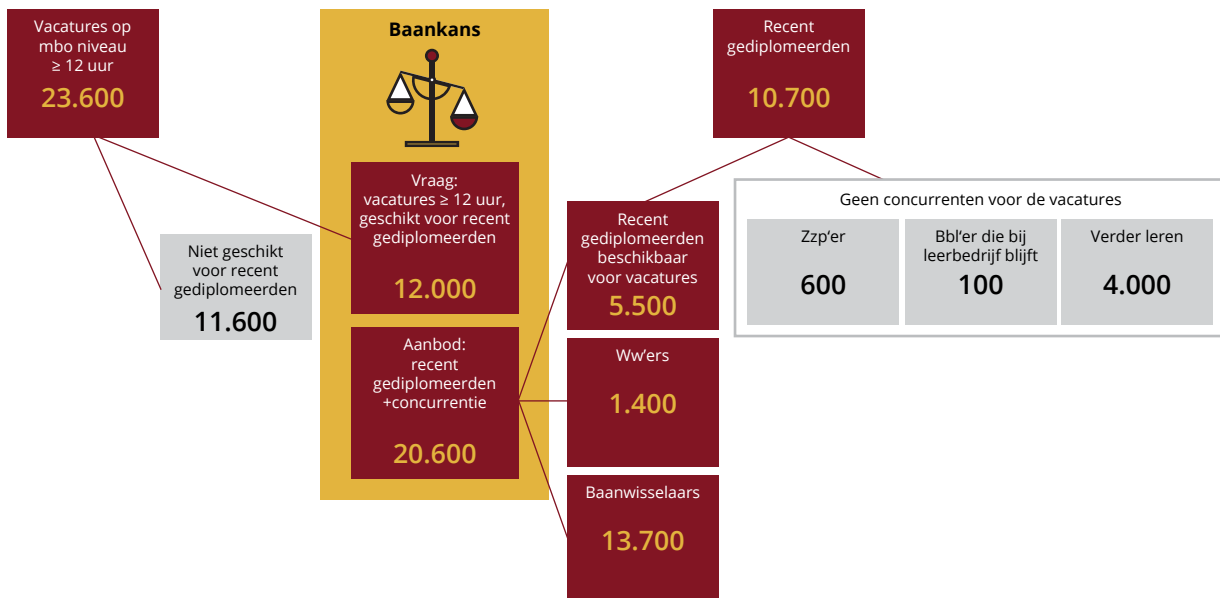

Percentage gediplomeerden per baankans per leerweg

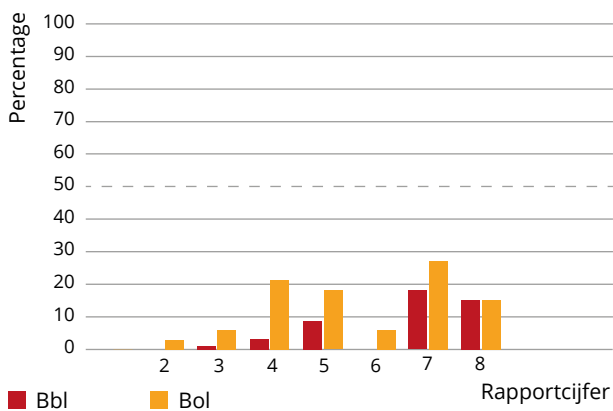

ICT en creatieve industrie

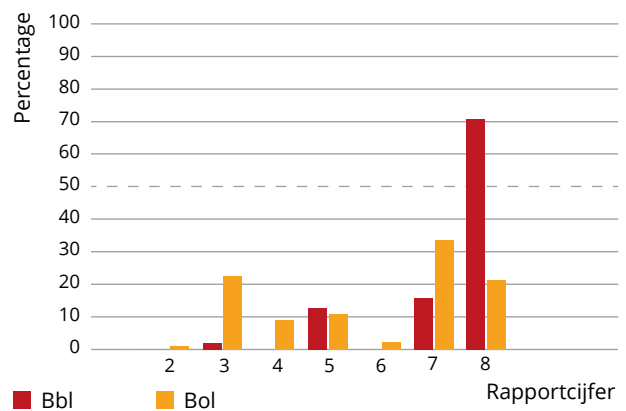
Totaal aantal kwalificaties	33
• waarvan bbl	17
• waarvan bol	32

Percentage kwalificaties per baankans per leerweg

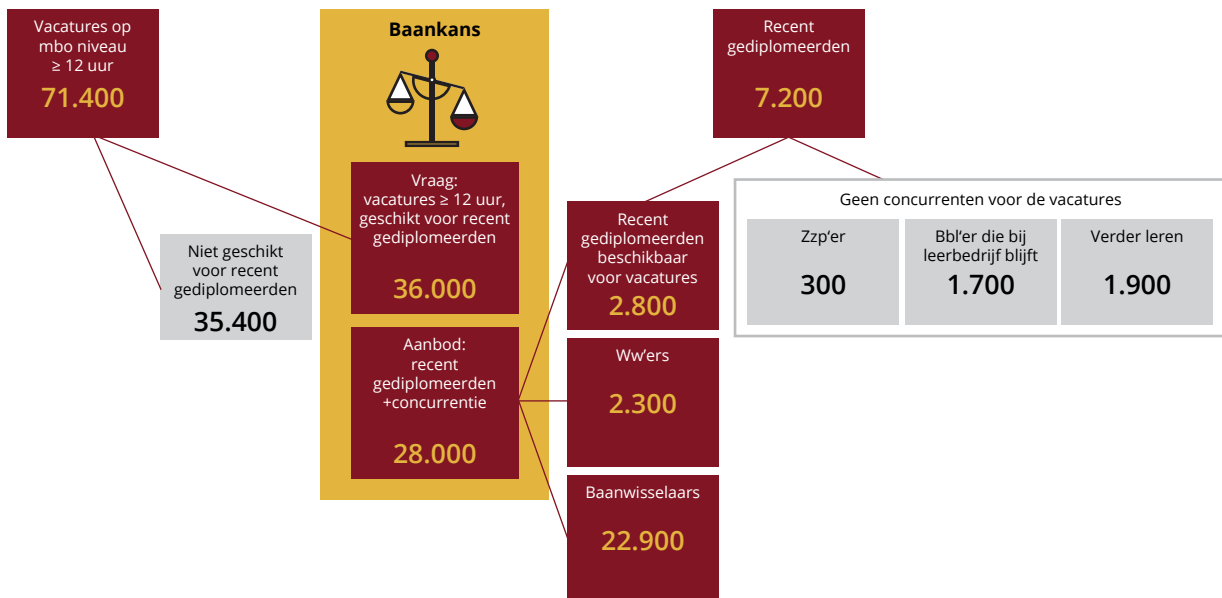

Percentage gediplomeerden per baankans per leerweg

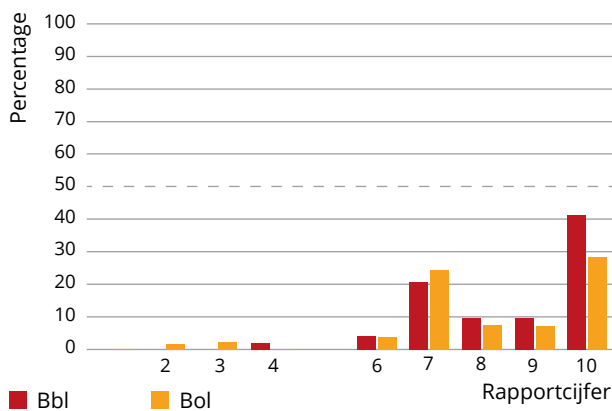

Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem

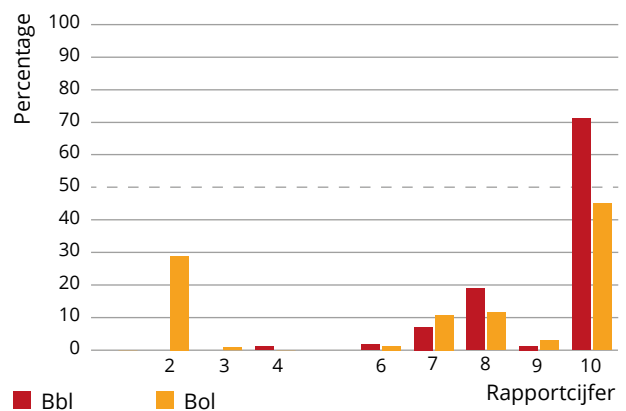
Totaal aantal kwalificaties	53
• waarvan bbl	44
• waarvan bol	40

Percentage kwalificaties per baankans per leerweg

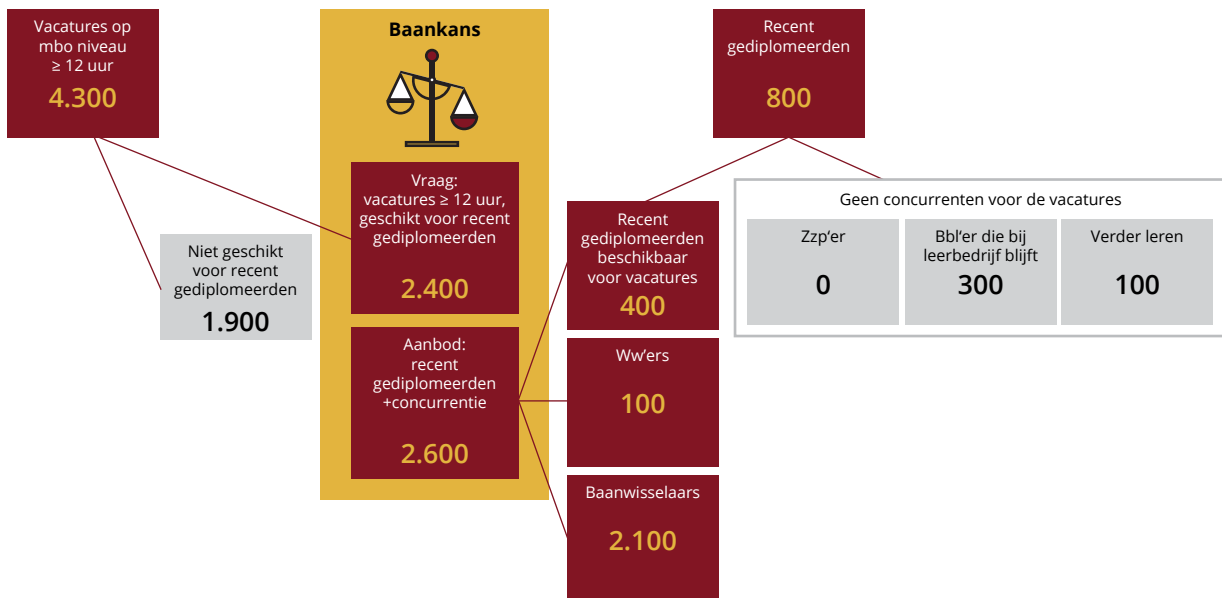

Percentage gediplomeerden per baankans per leerweg

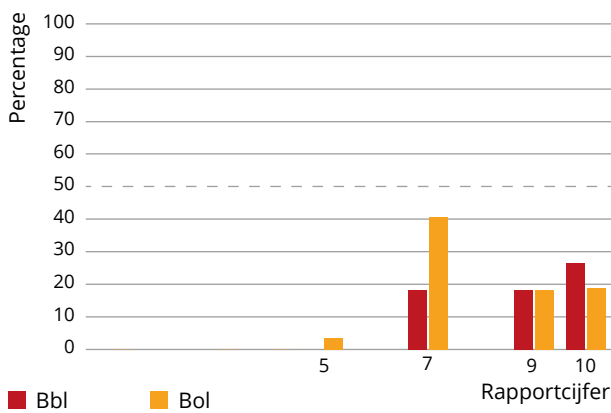

Specialistisch vakmanschap

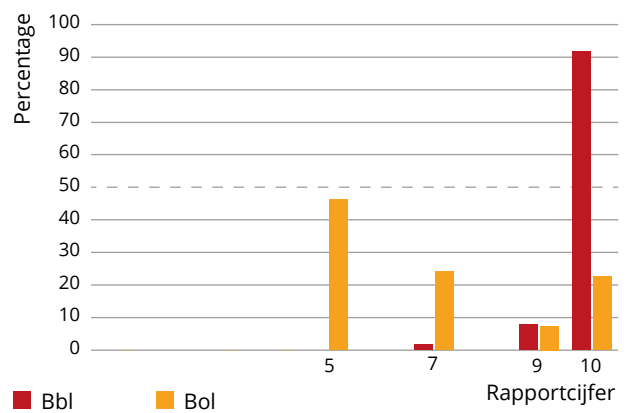
Totaal aantal kwalificaties	27
• waarvan bbl	17
• waarvan bol	23

Percentage kwalificaties per baankans per leerweg

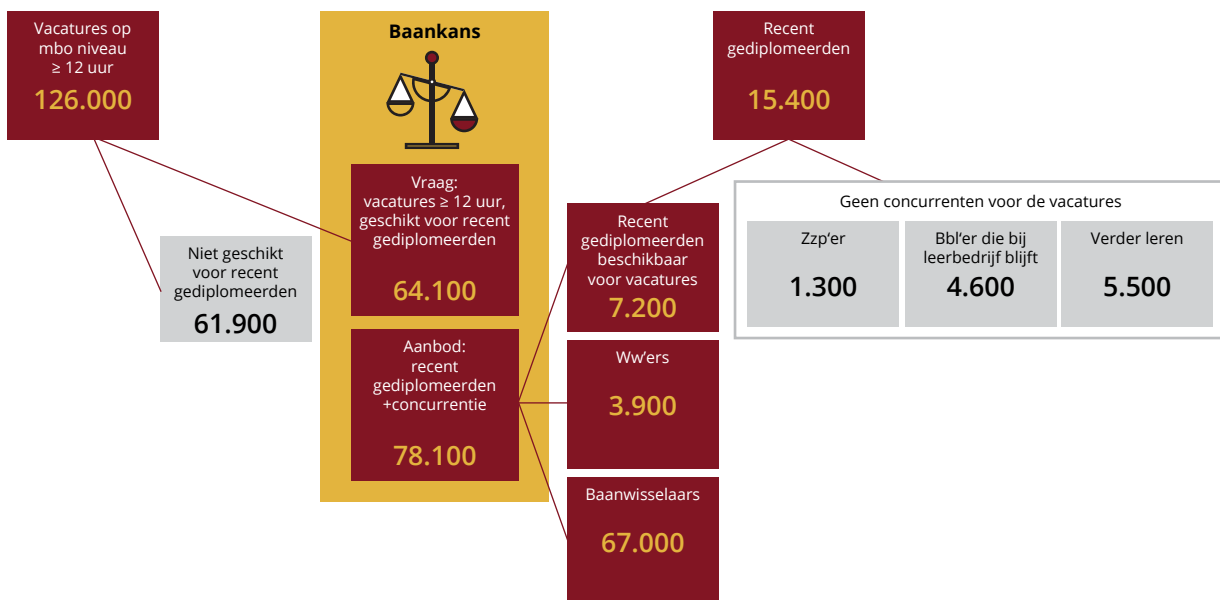

Percentage gediplomeerden per baankans per leerweg

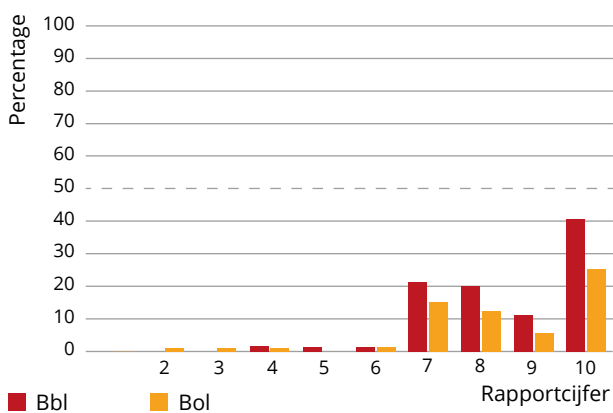

Techniek en gebouwde omgeving

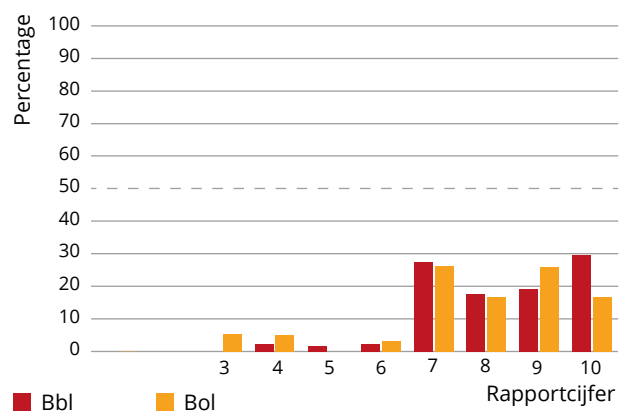
Totaal aantal kwalificaties	160
• waarvan bbl	155
• waarvan bol	100

Percentage kwalificaties per baankans per leerweg

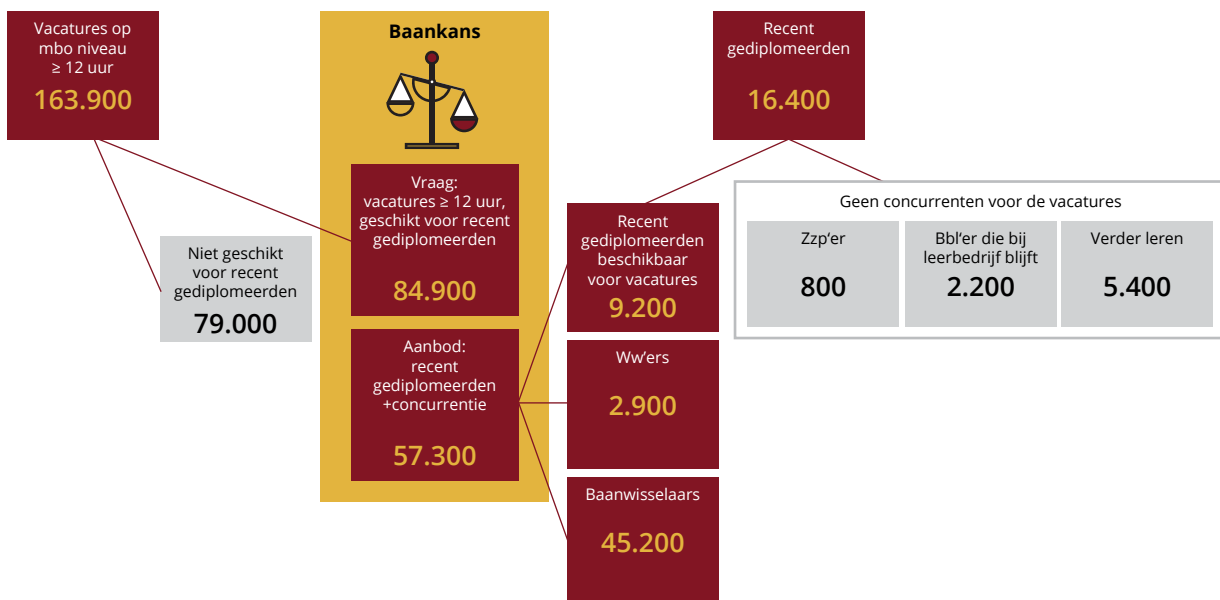

Percentage gediplomeerden per baankans per leerweg

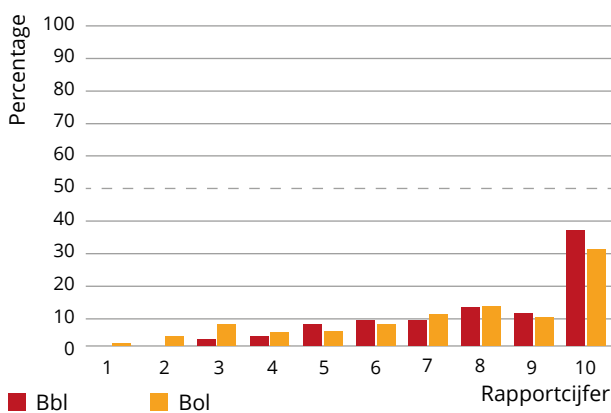

Voedsel, groen en gastvrijheid

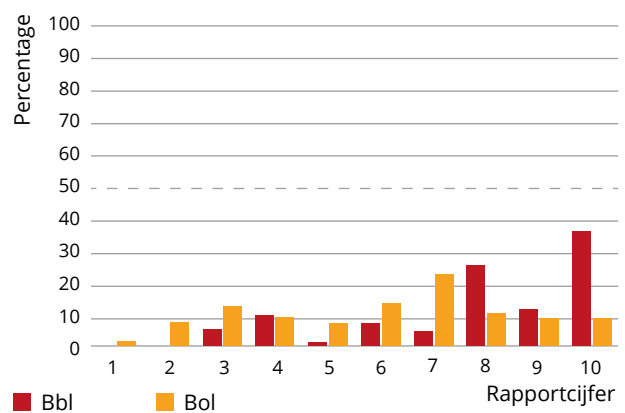
Totaal aantal kwalificaties	89
• waarvan bbl	77
• waarvan bol	79

Percentage kwalificaties per baankans per leerweg

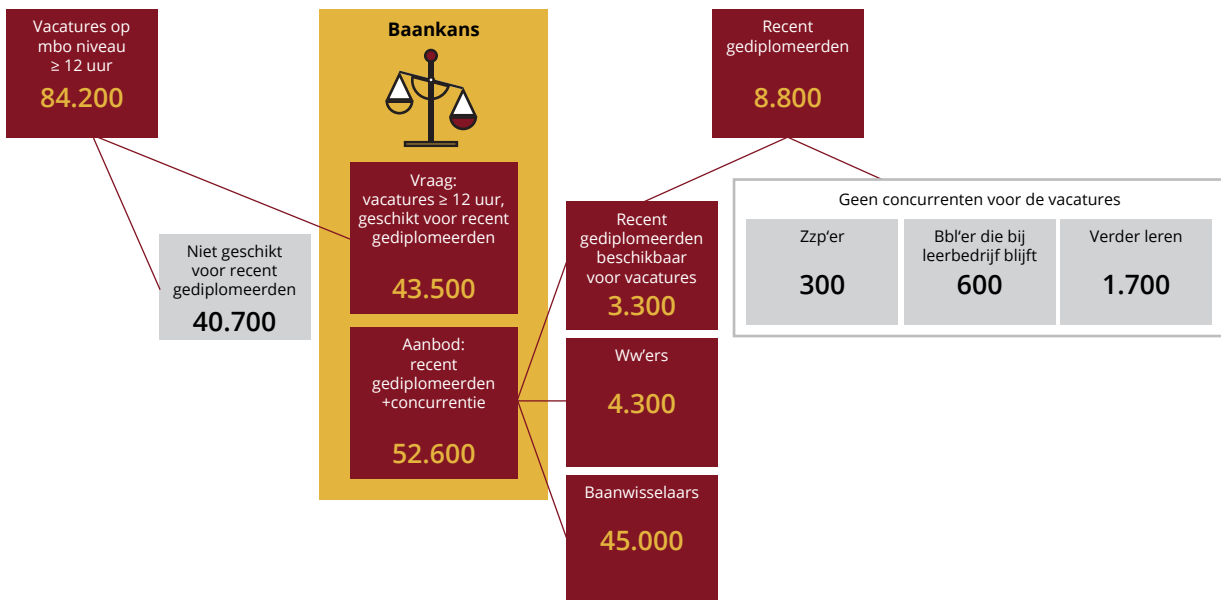

Percentage gediplomeerden per baankans per leerweg

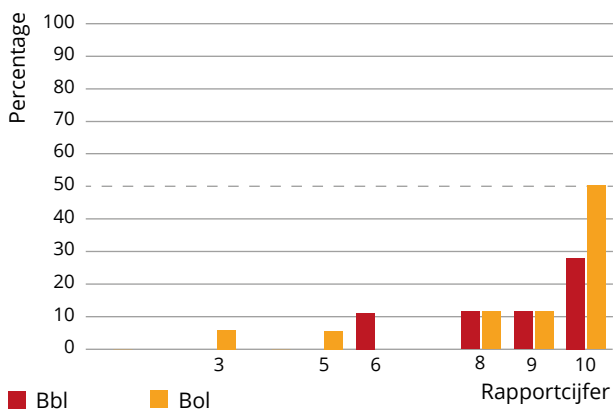

Zakelijke dienstverlening en veiligheid

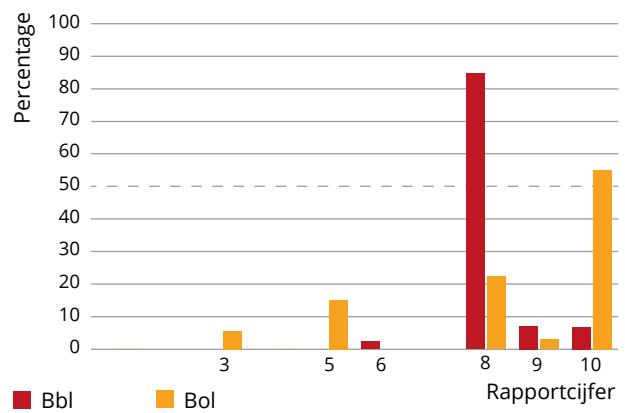
Totaal aantal kwalificaties	18
• waarvan bbl	11
• waarvan bol	18

Percentage kwalificaties per baankans per leerweg

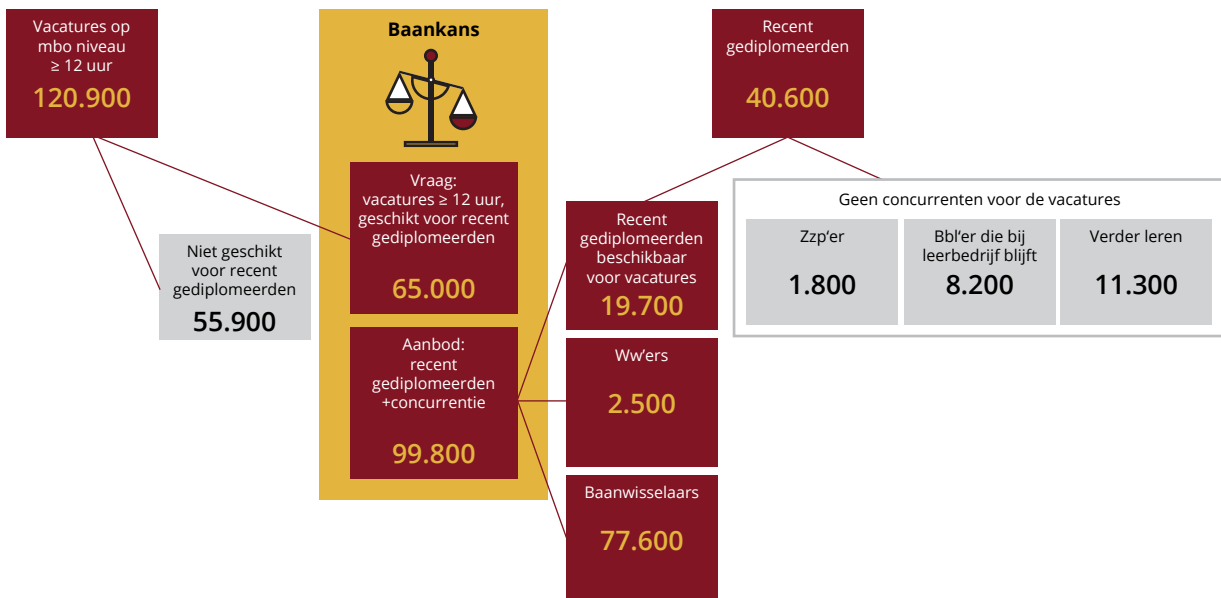

Percentage gediplomeerden per baankans per leerweg

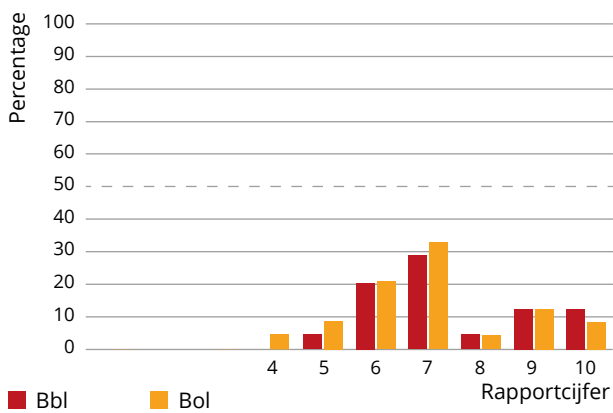

Zorg, welzijn en sport

Totaal aantal kwalificaties	24
• waarvan bbl	20
• waarvan bol	23

Percentage kwalificaties per baankans per leerweg

Percentage gediplomeerden per baankans per leerweg

